

VEJAREAL FORAN BUTIK

I dit brev af 4. februar 2009 har du klaget over Kommunens afgørelse af 8. januar 2009 om, at kommunens vejareal foran butikken skal friholdes for parkering og samtidig anlægges som en del af fortovs- og rabatanlægget, herunder med forhindringer, så trafikanter ikke forvilder sig ind på det.

Du skriver i e-mail af 3. februar 2009 til kommunen bl.a., at:

- kommunen i den 10-årige periode, hvor du har ejet forretningen, aldrig har stillet spørgsmålstegn ved lovligheden af p-pladsen i forbindelse med ansøgninger om forbedringer og ombygninger
- der i samme periode heller ikke har været sket ulykker, direkte forårsaget af de pågældende parkeringsforhold.

Efterfølgende har du oplyst, at du stiller dig tvivlende over arealets status som offentligt vejareal.

Vi har oprindeligt truffet afgørelse i sagen med vores afgørelse af 27. april 2009, men i brev af 4. september 2009 har vi genoptaget sagen.

Vi har vurderet sagen og har truffet følgende afgørelse:

Vejdirektoratets afgørelse

Den del af kommunens afgørelse, der er truffet efter vejlovens¹ bestemmelser, er lovlig.

Den del af kommunens afgørelse, der er truffet efter færdselslovens² bestemmelser, kan vi ikke tage stilling til

Baggrund

Såvel S vej som V vej er offentlige veje (kommuneveje), og Kommunen er vejbestyrelse for de pågældende veje, jf. vejlovens § 2, stk. 5 og 6.

På hjørnet af S vej og V vej er der på hjørne-arealet blevet etableret parkeringspladser i to spor foran butikken. Parkeringssporene er indrettet som en dobbeltrettet "drive-in", således at der via begge offentlige veje kan ske ind- og udkørsel af kunder m.fl. til og fra butikken. Butikken ligger på matr. nr. 3 ar, S vej 651, og ejendommens to overkørsler (til S vej og til V vej) er godkendte i 1942.

Kommunen er blevet opmærksom på, at en del af arealet, hvorpå dele af det nordlige p-spor er blevet etableret, er offentligt vejareal (litra 7000p) og ønsker derfor dette areal friholdt for parkering mv. Baggrunden skyldes trafiksikkerhedsmæssige hensyn, idet vejskellets forløb oprindeligt er fastlagt for at sikre fri oversigt over vejhjørnet.

¹ Lov om offentlige veje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1048 af 3. november 2011.

² Lovbekendtgørelse nr. 1047 af 24. oktober 2011.

Kommunen har derfor den 8. januar 2009 truffet afgørelse om, at det aktuelle vejareal skal friholdes for parkering. Det skal anlægges som en del af fortovs- og rabatanlægget, og der skal etableres forhindringer, således at bilister ikke forvilder sig ind på det.

Hvad kan Vejdirektoratet tage stilling til

Vi kan afgøre, om en afgørelse³, som kommunen har truffet efter vejloven er lovlig. Det fremgår af lovens § 4, stk. 1. Men vi kan ikke tage stilling til kommunens skøn (vurderinger) inden for lovens rammer.

Det betyder, at vi kan vurdere, om kommunen i forbindelse med sådan en afgørelse har fulgt vejlovens, forvaltningslovens⁴ og almindelige uskrevne forvaltningsretlige regler.

Vi har derimod ikke mulighed for at tage stilling til kommunens beslutninger om driften af dens egne veje (faktisk forvaltningsvirksomhed), fordi disse beslutninger ikke er afgørelser i forvaltningsretlig forstand, se nedenfor.

Vi kan heller ikke tage stilling til privatretlige forhold, herunder erstatnings-retlige forhold, eller til forhold, der er omfattet af anden lovgivning, ex. færdselsloven.

Vejlovens og færdselslovens bestemmelser

Vejlovens § 10

Kommunen skal holde sine offentlige veje i den stand, som trafikens art og størrelse kræver. Det fremgår af vejlovens § 10, stk. 1.

Kommunen bestemmer, om den skal udføre arbejder, og hvilke arbejder den skal udføre på sine veje. Det fremgår af vejlovens § 10, stk. 2.

Beslutninger efter vejlovens § 10 kan bedst betegnes som "faktisk forvaltning".

Faktisk forvaltning kan bedst beskrives som udførelse af de praktiske opgaver, kommunen skal varetage. Eksempler på en kommunes faktiske forvaltning er pasning og vedligeholdelse af kommunens veje, herunder at sørge for en fornuftig og forsvarlig afvikling af trafikken på disse veje.

Det er således kommunen, der bestemmer, om og hvordan kommuneveje som S vej og V vej skal indrettes og med hvilken belægning mv.

Selvom sådanne beslutninger ikke umiddelbart er forvaltningsretlige afgørelser, kan der være konkrete forhold, som gør, at en kommunes beslutning efter vejlovens § 10 alligevel er en forvaltningsretlig afgørelse.

³ En forvaltningsretlig afgørelse er en beslutning, hvor en myndighed i forhold til en bestemt adressat eller en afgrænset kreds af adressater ensidigt fastsætter, hvad der er eller skal være ret i det konkrete tilfælde. Uden for det forvaltningsretlige begreb falder umiddelbart sagsbehandlingen i forbindelse med faktisk forvaltningsvirksomhed.

⁴ Lovbekendtgørelse nr. 1365 af 7. december 2007.

Er der i så fald tale om en forvaltningsretlig afgørelse, vil Vejdirektoratet – som klagemyndighed – ikke kunne tage stilling til kommunens skøn i denne forbindelse, jf. det ovenfor anførte omkring vejlovens § 4, stk. 1.

Vejlovens § 88

Vejmyndighedernes ejendomsret til nyerhvervede vejarealer skal sikres ved arealernes udskillelse i matriklen. Hævd kan ikke vindes over offentlige veje, hvis arealer er udskilt i matriklen. Det fremgår af vejlovens § 88, stk. 1 og 2.

Spørgsmålet om hævd hører under domstolene, jf. nedenfor.

Færdselslovens § 92

Kommunen kan med samtykke fra politiet træffe færdselsmæssige bestemmelser, som indvirker på en offentlig vejs udnyttelse eller indretning. Der kan bl.a. træffes bestemmelse om parkering og standsning mv. Dette fremgår af færdselslovens § 92, stk. 1.

Afgørelser, der er truffet efter færdselslovens § 92, kan påklages til Rigspolitichefen. Dette fremgår af færdselslovens § 92 c, stk. 2.

Faktisk forvaltning eller forvaltningsretlig afgørelse?

Parts- og afgørelsesbegrebet

For at vi kan tage stilling til en klage, er det – som ovenfor nævnt – en forudsætning, at der er tale om en forvaltningsretlig afgørelse truffet efter vejlovgivningens bestemmelser. Det vil her sige en afgørelse, hvor kommunen i forhold til en bestemt adressat eller en afgrænset kreds af adressater ensidigt fastsætter, hvad der er eller skal være ret i det konkrete tilfælde.

Det er endvidere en forudsætning, at den person, der klager, er klageberettiget.

Hverken vejlovgivningen eller forvaltningsloven indeholder en definition af, hvem der er klageberettigede i forhold til en afgørelse. Som udgangspunkt er sagens parter klageberettigede, men heller ikke partsbegrebet er defineret i vejlovgivningen eller forvaltningsloven. Partsbegrebet er derimod omtalt i forarbejderne⁵ til forvaltningsloven og nærmere i den juridiske litteratur⁶.

Det fremgår heraf, at kerneområdet for partsbegrebet er afgørelsens adressat. Andre personer kan efter omstændighederne have partsstatus, navnlig hvis den pågældende har en væsentlig, direkte og individuel interesse i sagens udfald.

Færdselsregulering på en offentlig vej er som udgangspunkt en generel regulering af alle trafikanters forhold, jf. vejlovens § 10. Det udelukker ikke, at enkelte, herunder naboer til vejen ud for trafikreguleringen kan være så væsentligt, individuelt og direkte berørt af reguleringen, at de bør anerkendes som parter i sagen og have en parts rettigheder.

⁵ Folketingstidende 1985-86, tillæg A, sp. 133 og 134

⁶ Der kan i denne forbindelse henvises til Forvaltningsloven med kommentarer, 3. udg., (1999), p. 257 ff, Forvaltningsret, Sagsbehandling, 5. udg., (2001), p. 171 f, og Hans Gammeltoft-Hansen mfl., Forvaltningsret, 2. udg., (2002), p. 61 ff.

Adgangsforholdene, herunder kundekredsens mulighed for en let og ubesværet adgang til forretningen, må i almindelighed antages at være af stor betydning i forbindelse med beslutningen om, hvor en dagligvareforretning skal placeres og drives.

Den konkrete sag

I det konkrete tilfælde har du rådet over hjørnearealet gennem flere år, og denne råden er blevet udmøntet i etablering af forbedrede adgangs- og parkeringsforhold for kunderne til din købmandsbutik.

Da kommunens beslutning om reetablering af hjørnearealet indebærer, at der bliver reguleret i disse adgangsforhold til butikken, herunder for din kunder, foreligger der efter vores vurdering en afgørelse i forvaltningsretlig forstand, uagtet arealets status.

Og vi mener derfor, at du er så intensivt berørt af kommunens afgørelse, at du bør have en parts rettigheder i sagen og kan klage over kommunens afgørelse.

Vores vurdering

Status for arealet

Ud fra de indsendte oversigts- og matrikelkort fra 1942, 1975 og 2009 mv. for området, herunder for matr. nr. 3 ar og litra 7000p, må det anses for ubestridt, at det i sagen omhandlede hjørneareal er en del af litra 7000p.

Vi må derfor lægge til grund, at kommunen har været - og fortsat er - berettiget til at administrere arealet som offentligt vejareal.

Vejlovens bestemmelser

Vi må forstå, at der siden 1942 har været godkendt to overkørsler på ejendommen, matr. nr. 3 ar, den ene til S vej og den anden til V vej. Oprindeligt har der været placeret en tankstation på ejendommen, men gennem årene har denne ændret sig til kiosk og dernæst til købmandsbutik. Sidstnævnte butik er tillige blevet om- og tilbygget efter de fornødne byggegodkendelser fra kommunens side.

Vi må tillige forstå, at der gennem årene er sket en udvidelse af p-pladsområdet foran supermarkedet, således at der til sidst er blevet etableret den i sagen omhandlede dobbeltrettede "drive-in", delvist beliggende på offentlig vejareal. Selvom overkørslerne oprindeligt er godkendt i 1942, er den senere udvidelse af vej- og parkeringsarealet på litra 7000p ikke blevet godkendt af kommunen. Kommunen er - trods byggesagerne - først blevet opmærksom på vej- og parkeringsforholdene i forbindelse med seneste ansøgning i 2008 om udvidelse af forretningen.

Kommunens vurdering om – i den forbindelse – at det ibrugtagne vejareal på litra 7000p skal friholdes for parkering og samtidig anlægges som en del af fortovs- og rabatanlægget, herunder med forhindringer, så trafikanter ikke forvilder sig ind på det, er en saglig, trafikal vurdering (skøn).

Vi har i den forbindelse noteret os, at kommunen har truffet afgørelsen ud fra trafiksikkerhedsmæssige hensyn (hensynet til oversigtsforholdene i krydset).

Et sådant sagligt skøn kan vi ikke tage stilling til, jf. ovenfor.

Omkring eventuelle erstatnings spørgsmål skal vi henvise til nedenfor.

Ulovlig forskelsbehandling

Du har påberåbt ulovlig forskelsbehandling, idet du mener, at dine forhold er sammenlignelige med forholdene foran butikken på H gade 14.

Det fremgår af sagen, at butikken, der ligger på adressen, H gade 14, ligeledes er placeret på et hjørne, og hvor begge offentlige veje hedder H gade. P-pladsen foran butikken er delvist placeret på privat ejendom, matr. nr. 12 a, og delvist på offentligt vejareal, litra 7000am. Der er dog kun én overkørsel og som fungerer som ind- og udkørsel.

Vi har i den forbindelse noteret os kommunens oplysninger om, at selvom der på begge adresser er tale om delvis inddragelse/brug af offentligt vejareal, så er der store trafiksikkerhedsmæssige betænkeligheder fra kommunens side i relation til din ejendom. Og det skyldes de ringe pladsforhold samt risikoen for at bakke ud på større offentlig vej, herunder i krydset. Disse forhold gør sig ikke gældende på/ved butikken, idet der på denne adresse er tale om en større p-plads med fine vendemuligheder og opmalede p-båse m.m. Hertil kommer, at der alene er én overkørsel ved butikken i G, hvorimod der er tale om to overkørsler ved butikken i D⁷.

Vi har i den forbindelse noteret os, at overkørslen ved butikken i G er placeret længere væk fra krydset, hvorimod overkørslerne ved din butik i D er placeret meget tæt på krydset.

Selvom der i spørgsmålet om inddragelse af offentligt vejareal til parkering ved butikkerne umiddelbart er tale om sammenlignelige tilfælde, mener vi ikke, at der dermed er tale om ulovlig forskelsbehandling.

Vi må netop forstå, at det er kommunens trafikale vurdering, at trafikken kan afvikles på en hensigtsmæssig måde i færdselssikkerhedsmæssig henseende foran butikken i G, hvorimod det samme ikke gør sig gældende foran butikken i D.

Vi mener derfor ikke, at der er grundlag for at antage, at du, herunder din butik, har været udsat for ulovlig forskelsbehandling.

Færdselslovens bestemmelser

Spørgsmålet om, hvorvidt der ikke længere bør være parkering på en del af det offentlige vejareal, V vej, litra 7000p, er et spørgsmål, der er reguleret efter bestemmelsen i færdselslovens § 92, stk. 1.

Dette spørgsmål kan vi ikke tage stilling til, jf. ovenfor. Spørgsmålet må du i stedet rette til Rigspolitichefen efter bestemmelsen i færdselslovens § 92 c, stk. 2.

Vores afgørelse

⁷ Jf. brev af 17. september 2009 samt e-mail af 20. januar 2012.

Den del af kommunens afgørelse, der er truffet efter vejlovens bestemmelser, er lovlig. Vi har derfor ikke mulighed for at anmode kommunen om at omgøre eller ændre denne afgørelse.

Den del af kommunens afgørelse, der er truffet efter færdselslovens bestemmelser, kan vi ikke tage stilling til.

Erstatningsretlige forhold

Vi kan ikke tage stilling til erstatningsforhold, jf. ovenfor. Spørgsmål herom hører under domstolene.

Vi kan derfor ikke tage stilling til spørgsmålet om, hvorvidt kommunen kan ifalde et eventuelt erstatningsansvar i forbindelse med afgørelsen af 8. januar 2009.

Du må – ved fortsat uenighed mellem dig og kommunen – derfor anlægge retssag ved domstolene, hvis du mener, at kommunen med denne afgørelse har påført dig, herunder din forretning, et økonomisk tab.

Det gælder også i spørgsmålet om, hvorvidt kommunen eventuelt kan antages at have pådraget sig et erstatningsansvar i forbindelse med eventuelt stiltiende at have accepteret vej- og parkeringsforholdene gennem årene, herunder i forbindelse med godkendelse af diverse byggeansøgninger.

Hævd

Vi kan - som nævnt ovenfor - ikke tage stilling til privatretlige spørgsmål, og vi kan derfor ikke tage stilling til spørgsmål om hævd.

Spørgsmålet om, hvorvidt en person kan antages at have vundet hævd over et offentligt vejareal, jf. vejlovens § 88, stk. 2, er et spørgsmål, der hører under domstolene.

Bedre parkeringsforhold

Såfremt du ønsker bedre p-forhold for kunder til butikken på matr. nr. 3 ar, må dette ske gennem ansøgning til kommunen, såfremt du ønsker etableret parkering på offentlig vej, jf. færdselslovens § 92, stk. 1.

Såfremt du i stedet ønsker kundeparkering etableret på privat (nærliggende) ejendom, må dette ske gennem privatretlig aftale med den pågældende ejer af ejendommen.

Frist for anlæg af sag ved domstolene

Hvis du ønsker denne afgørelse eller kommunens afgørelse prøvet ved domstolene, skal du anlægge sag inden 6 måneder efter, at denne afgørelse er modtaget. Det fremgår af vejlovens § 4, stk. 6.

